

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13741,Wiezienie-w-Gdansk-wiek-w-dziejach-miasta.html>
28.02.2026, 09:34

Więzenie w Gdańsku - wiek w dziejach miasta

Wystawa została przygotowana na 100-lecie więzienia. Zawiera plany i makiety dawnego więzienia, zdjęcia z Archiwum Państwowego oraz liczne obiekty przygotowane przez pracowników Aresztu Śledczego, m.in. współczesne emblematy straży więziennej z różnych krajów świata, twórczość więźniów oraz przykłady akcesoriów służących zmyleniu straży więziennej.

Część wystawy przygotowana przez IPN nosi tytuł „Pod kuratelą UB – więzienie gdańskie w latach 1945-1956” i zawiera zdjęcia, kopie dokumentów oraz komentarz historyczny dotyczący tego okresu.

„27 marca 1945 r. do więzienia wkroczyli Sowieci. Władza nad nim przeszła w ręce NKWD. Co zbadali na miejscu, co zabrali, kogo w tym czasie tu więzili? To pozostaje na razie tajemnicą rosyjskich archiwów. 9 kwietnia [1945] rozpoczęto proces etapowego przekazywania więzienia Urzędowi Bezpieczeństwa Publicznego. Nie wiadomo dlaczego, zaczęto je nazywać „Sing-Sing”. Ślady tej nazwy pozostały nawet w dokumentach. W aktach kadrowych jednego z funkcjonariuszy zachował się taki m.in. zapis: „Do naczelnika Więzienia w Gdańsku – można zatrudnić Tadeusza Pucka jako oddziałowego Sing-Sing...”. (Cyt. za: W. Kowalski, „Dwie strony krat...”)